

2020-12-07

Sammanfattning av den inledande dialogen

Eksjö kommun inledde arbete med att ta fram en ny översiktsplan med inledande dialog. Syftet är att skapa ett så bra underlag som möjligt och ge medborgarna möjlighet att vara med i processen.

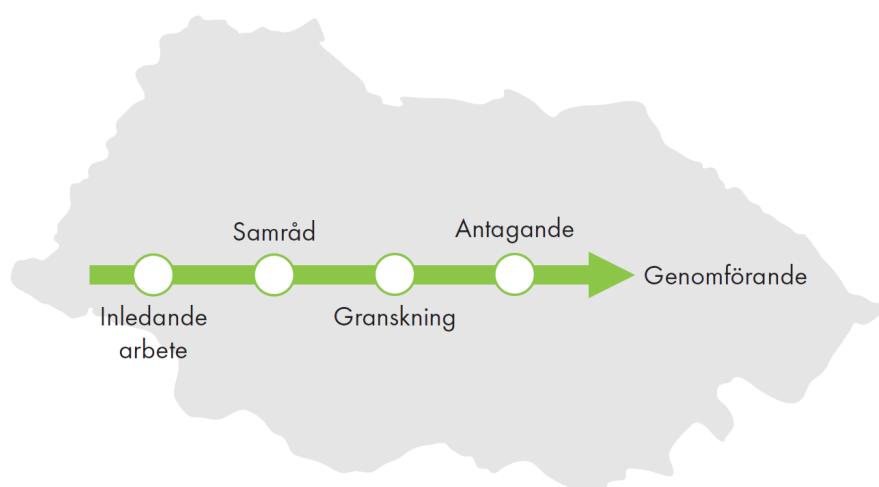
Kort om planprocessen

Översiktsplanen är ett vägledande strategiskt dokument som beskriver hur mark- och vattenområden ska användas, samt hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen har en viktig roll som vägvisare för hur Eksjö kommun ska vara i framtiden.

I plan- och bygglagen finns bestämmelser om vad översiktsplanen ska innehålla och hur processen ska gå till. Eksjö kommun har inlett arbetet med att ta fram olika former av planeringsunderlag. Arbetet har inletts med dialog och insamling av tankar, idéer och synpunkter från allmänheten.

Kommunen sammanställer underlaget som inkommit och tar fram ett *samrådsförslag*. Under samrådet finns möjlighet att påverka planförslaget och skicka in synpunkter. Förslaget omarbetas efter de synpunkter som inkommer och kommunen tar fram ett *granskningsförslag*. Under granskningen ges en ny möjlighet att påverka planförslaget. Översiktsplanen antas sedan av kommunfullmäktige.

När översiktsplanen är antagen kan den börja användas och strategierna genomföras. Genomförandet kan exempelvis innebära att fördjupningar och planeringsunderlag tas fram eller att nya detaljplaner upprättas.



Figur 1 Illustration av planprocessens olika steg från det inledande arbetet till antagande

Metoder för dialog

Dialogen genomfördes med i huvudsak tre metoder – en digital enkätundersökning, fysiska möten i kommunens orter och dialog med elever på kommunens skolor.

Digital enkätundersökning

Från juni till september 2020 fanns en digital enkätundersökning tillgänglig på Eksjö kommuns hemsida. Enkäten marknadsfördes på kommunens Facebooksida och skickades ut via föreningsregistret. Totalt svarade 348 personer på enkäten.

Dialog med elever

Under hösten 2020 besöktes skolor i kommunen i syfte att få med barns perspektiv i arbetet med ny översiktsplan. Skolorna kontaktades i förväg och frågor skickades ut som eleverna fick förbereda i klasserna. Två tjänstepersoner från arbetsgruppen träffade sedan en mindre grupp elever, i de flesta skolorna var detta elevråden i årskurs 6/elever på högstadiet. På gymnasiet deltog två klasser från Samhällsprogrammet.

Skolorna som besöktes var:

- Grevhagsskolan
- Norrtullskolan
- Furulundskolan
- Prästängskolan
- Linnéskolan
- Ingatorpskolan
- Eksjö gymnasium

Jämförelse med tidigare översiktsplaneprocess

Kommunens nu gällande översiktsplan är från 2013. Inför framtagandet av den hölls dialog genom att främst ha så kallade bygdemöten där olika orter i kommunen besöktes. Arbetsgruppen bedömer att vi genom den digitala enkäten fått in fler svar och större spridning samt att medelåldern för de som svarat på enkäten varit lägre jämfört de som deltog i bygdemötena. Könsfördelningen ser också annorlunda ut. Det är något fler kvinnor än män som svarat på den digitala enkäten medan det på bygdemötena var flest män som deltog.

Den digitala enkäten är ett sätt att hämta in flera synpunkter, bredare medan fysiska möten ger möjlighet till diskussion och dialog. I den här inledande dialogen kompletterades enkätsvaren med möten i några av kommunens orter. I den förra ÖP-processen hölls fysiska möten på flera orter i kommunen.

Den digitala enkäten kräver teknisk utrustning för att kunna besvaras. Den kan även vara svår att svara på om man har liten datorvana eller inte har svenska som modersmål. På Eksjö bibliotek, Eksjö turistcenter, Hulthallen och Emilkraften fanns möjlighet att få hjälp med att svara på enkäten och tillgång till teknisk utrustning (dator). Under ett par veckor som enkäten fanns tillgänglig gjordes även ett aktivt arbete på biblioteken i Eksjö och Mariannelund för att få in fler svar.

Det har gjorts ett större arbete i den här dialogprocessen med att inhämta barn- och ungas perspektiv tidigt i processen. I förra ÖP-processen deltog gymnasieelever under samrådsskedet.

Den här dialogprocessen har även påverkats av den pågående pandemin. Mötena i orterna hölls utomhus och i ”drop-in-form”. Flera offentliga evenemang som skulle kunna använts för att synliggöra översiktsplanen och inhämta synpunkter blev inställda. Pandemin har även påverkat dialogarbete genom att personer kanske inte deltagit vid de fysiska mötena eller gått för att få hjälp med att svara på enkäten eftersom de istället valt att vara isolerade. Detta innebär att några personer inte kunnat komma med sina tankar och idéer som kanske hade gjort det om det inte var en pågående pandemin.

Resultat från den inledande dialogen

Resultatet från den inledande dialogen ska användas som ett underlag när en ny översiktsplan tas fram. Nedan följer några ämnen som framkommit tankar om under dialogen.

En plats du tycker om

I den inledande dialogen har vi pratat om platser man tycker om/vill visa upp om man får besök. Ett urval av platserna som omnämns är Gamla stan, Skurugata och Skurhatt, naturområden, sjöar, badplatser, Filmbyn, karamellkokeriet och Bruzaholms bruk.

Eleverna nämner framförallt platser där det finns aktiviteter att göra – exempelvis Persö (ridskola), Prästängshallen, badplatser mm. En av klasserna på gymnasiet beskriver att de gillar att Eksjö är charmigt och lugnt och att Gamla stan är bra. I framtiden vill de bevara Eksjös karaktär.

En plats du inte tycker om

Platser man inte tycker om och inte vill visa upp är exempelvis Abborravik, Eksjö resecentrum, infarterna till Eksjö. Under mötena i orterna beskrivs framförallt driftrelaterade frågor – att underhållet är dåligt osv. Det tas även upp platser med dålig trafiksäkerhet och konfliktpunkter i gatunätet. I Mariannelund beskrivs även att man känner sig otrygg i samhället och exempelvis området runt torget.

Eleverna på skolorna beskriver att de vill förbättra platser där de brukar vara nu – exempelvis genom att göra det bättre eller större på olika sätt. Framförallt de äldre eleverna (högstadiet) beskriver problem med droger och platser som de upplever som otrygga på grund av dålig belysning och drog- och alkoholförsäljning/platser med påverkade människor. Storegårdsområdet beskrivs av de yngre eleverna som lite otryggt eftersom det är bilar som sladdar där och att det inte finns så stor närvaro av vuxna.

Högre bebyggelse

I enkäten ställs frågan om platser där vi kan bygga hus som är fyra våningar eller högre. Det finns fördelar med att bygga på höjden istället för att ta stora markområden i anspråk. I en tätare stad minskar behovet av långa resor, befintlig infrastruktur används mer effektivt och närhet till kollektivtrafik, handel och service skapas.

Det råder delade meningar om bebyggelse över fyra våningar i Eksjö. I dialogen med eleverna gav vi kvarteret Lunden som exempel (som är sex våningar). De flesta av eleverna tyckte att det passar bra in i Eksjö och att det är bra att det ligger lite i utkanten av staden. De svara också att

de tycker det är viktigt att det är blandat – att det finns både villakvarter och lägenheter. I enkätundersökningen finns svar där man beskriver Eksjö som en större stad med ”storstadskänsla”, och att man ska bygga högre hus nära centrum på grund av avsaknaden av kollektivtrafik. Andra beskriver att högre hus ska byggas mer i utkanterna.

I enkäten finns även svar såsom ”ABSOLUT inga höghus” och ”Inget hus högre än tre våningar”.

Naturområden

Olika typer av naturområden listas under platser man beskriver att man tycker om. Naturområdena beskrivs både utifrån estetiska värden och utifrån olika former av friluftsliv- och rekreativsmöjligheter. I Eksjö tätort är det viktigt att grönområden bevaras och att det finns väl underhållna parker och grönområden i stan. Flera personer svarar, i enkäten, att de vill att Eksjö är grönare i framtiden. Eksjö kommun år 2040 beskrivs även som ”klimatsmart” och en ”miljökommun”.

Eleverna beskriver att det är viktigt med natur där man bor. De vill gärna att bostadsområden ska ligga naturnära, att det ska finnas gemensamma grönområden med exempelvis lekplatser i bostadskvarter och att det ska finnas träd och natur i stan. Eleverna på gymnasiet beskriver att det är viktigt med gröna områden både för att det ger en mysig känsla och för att det är bra miljömässigt och för biologisk mångfald.

I Mariannelund beskrivs Herrgårdsparken och Skåneskogen och i Hult området runt Försjön, Klinten och Skurugata. I Ingatorp diskuteras området runt Ingatorpsjön och det aktuella projektet med att skapa ett översvämningsskydd runt sjön.

Butiker och utbud

I enkätsvaren från boende i Eksjö tätort har flest svarat att de saknar butiker. Man uttrycker oro för butiksutbudet i centrum. Gymnasieeleverna tycker att det ska byggas fler bostäder innan fler butiker i Eksjö centrum försvinner. De resonerar även kring i svaren från boende i Mariannelund är det också många som svarat att man saknas butiker och arbetstillfällen. Detta har även specificerats med att det saknas apotek i Mariannelund. Det är få som uppgett att de bor på landsbygd som svarat att de saknar butiker. På mötet i Hult beskriver man att Hulthallen (mataffär) är viktig för samhället. Man beskriver också att avståndet till Eksjö är kort och att Hult kompletterar Eksjö bra om man vill bo mer småskaligt.

Generellt listar eleverna flera butiker som de saknar i Eksjö idag. De beskriver att man behöver åka till Jönköping för att shoppa och önskar att det fanns mer på nära håll för att slippa resa. De saknar exempelvis olika klädbutiker, skoaffär för barn, leksaksbutik och elektronikbutik.

Cykeltrafik

Många beskriver att det behöver satsas mer på cykeltrafik i kommunen. Man efterfrågar cykelvägar mellan orterna, exempelvis mellan Hult och Eksjö. I den digitala enkätundersökningen har svar inkommit där man beskriver framtidens Eksjö som ”cykelvänlig”, ”den bästa cykelstaden” och ”bilfri stadskärna”.

Eleverna svarar att de inte upplever att det är långt eller svårt att cykla exempelvis från Kvarnarp eller Orrhaga in till centrum men att det finns konfliktpunkter som känns otrygga. Eleverna på

gymnasiet efterfrågar bättre cykelvägar. De tror att man kommer åka mindre bil i framtiden, men att en stad med Eksjö's storlek ändå kommer behöva bilvägar.

Kollektivtrafik

Av svaren i enkäten har flera personer boende i Eksjö tätort och på landsbygden att man saknar kollektivtrafik där man bor. Från svaren i Mariannelund uppger inte lika stor andel att de saknar kollektivtrafik.

Under mötena i orterna diskuterades hållplatslägen. Effektivaste busslinjen går längs riksväg 40. Vi diskuterar "express-busslinjer" där bussen inte kör in i samhällena utan endast stannar ute vid riksvägen. Vissa anser att det kan fungera bra om det finns bra anslutningsvägar och parkering i anslutning till hållplats. Andra lyfter att det kan bli svårt för exempelvis äldre att använda bussen och ifrågasätter hur mycket restid man faktiskt sparar på att inte köra in i orterna. Flera personer nämner även att det vore bra med persontrafik på järnvägen – det är ett effektivt sätt att resa och järnvägen ligger centralt i orterna.

Eleverna på skolorna har även efterfrågat bättre bussförbindelser och stadsbussar i Eksjö tätort.

Trafik

Flera orter i Eksjö kommun ligger längs med riksväg 40 vilket påverkar samhällena med tung trafik och buller. Det beskrivs även trafiksäkerhetsproblem bland annat i Mariannelund och att det saknas cykelväg längs riksvägen (som är den snabbaste vägen att ta sig fram på).

I Hult diskuteras även den nya förbifarten söder om Eksjö. Hultborna beskriver den som positiv. Den skulle även kunna möjliggöra cykeltrafik på befintlig riksväg. De föreslår att man använder punkten där den nya förbifarten ansluter till befintlig riksväg för information om exempelvis trästaden, Skurugata och andra sevärdheter.

Eleverna beskriver områden med mycket trafik som negativt och att det i bostadsområden ska gå att leka ute på gatorna. Det kan uppstå problem med bilar som kör för fort. I Mariannelund beskriver några eleverna att de inte vill ha fartkameror i samhället och fler raggarbilar som spelar hög musik. Alla i gruppen håller inte med om detta.

I enkäten svarar flera personer att man saknar taxi i Eksjö. Man beskriver även att det i framtiden bör finnas ett parkeringshus i Eksjö tätort.

Hela kommunen

I de östra delarna av kommunen tycker man att det är viktigt att det satsas lika mycket på hela kommunen. De upplever idag ett stort fokus på Eksjö tätort och mindre fokus på resten av kommunen. Många beskriver att det är viktigt att skolor och annan service finns kvar i de mindre orterna.